

A 2016/2017. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGÉRTÉSI FELADATLAP

Munkaidő: 60 perc

Elérhető pontszám: 30 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül más segédeszköz nem használható! Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás mellé írásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási útmutató alapján.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....

Az iskola neve: .....

Az iskola címe: ..... irsz. .... város

..... utca .....hsz.

Elért pontszám: .....

Erre az oldalra ne írjon!

Pozorne si prečítajte nasledujúci text a riešte úlohy nachádzajúce sa za textom.

Franz Schubert a Slovensko	
A	<p>Rakúsky skladateľ Franz Schubert (31. 1. 1797 – 19. 2. 1928) prežil väčšiu časť svojho života vo Viedni. V rokoch 1818 a 1824 pôsobil tiež v Želiezovciach ako učiteľ hudby v rodine grófa Esterházyho. Základňu hudobného umenia i tvorivej činnosti Franza Schuberta však tvorili hudobné salóny strednej vrstvy meštianstva a inteligencie. Vtedy prevládajúci <i>biedermeier</i> podnecoval idylickosť. V tých časoch sa vo Viedni prelínalo veľa dobových vplyvov. Schubert ešte netušil, že vzniká nové hnutie, ktorého bude reprezentantom. Mal šťastie, že už počas svojho (hoci veľmi krátkeho) života bol uznávaný a známy, a to najmä vo viedenských hudobných spoločnostiach a salónoch. Mal jednu veľkú záľubu – komponovanie. Zložil viac ako šesťsto piesní na verše známych nemeckých básnikov: J. W. Goetheho, F. Schillera a iných.</p>
B	<p>Medzi jeho priateľov vo Viedni patrili básnici Johann Mayrhofer, Eduard von Bauernfeld, Franz von Schober, maliar Moritz von Schwind, hudobník Anselm Hüttenbrenner, tenorista viedenskej Dvornej opery Michael Vogel, neskôr i básnik Franz Grillparzer a iní. V spoločenstve umelcov, hercov a študentov sa usporadúvali tzv. <i>schubertiády</i> s vysoko hodnotným programom, po ktorom zvyčajne nasledovali veselice. V bohémskom prostredí, prelínanom usilovnou, niekedy priam horúčkovitou tvorivou činnosťou, pracoval Schubert počas celého svojho krátkeho života, pričom neustále zápasil s finančnými problémami.</p> <p>Okrem priateľov vo Viedni mal Schubert rád hlavne prírodné krásy. Vášnivá láska k prírode ho hnala von z tmavých mestských ulíc Viedne do okolitej krajiny, kde sa mohol nerušene sústrediť a kde mohol načúvať hlasu svojej múzy. V údoliach a na úbočiach Viedenského lesa, v rozličných vinárskych osadách, napríklad v Grinzingu, Dornbachu či Mödlingu. Tu tvoril svoje neskutočne nádherné melódie. Inšpiráciou mu bolo šumenie lesa, šepot kvetín bozkaných vetríkom, klokot potôčikov, pokoj zelenomodrých jazier v lone horských velikánov.</p>
C	<p>Schubertove prvé dojmy zo Slovenska priam prekypujú radosťou. V listoch priateľom vyjadruje šťastie. Cíti sa výborne a teší sa, že bude mať možnosť pokojne tvoriť. Želiezovský kaštielik nie je síce veľký, no je utešene architektonicky riešený a má krásnu záhradu. Byt dostal Schubert v inšpektorskom domčeku. Služobníctvo kaštieľa tvorili vychovávateľka, kuchár, kľučiar, komorná, chyžné, práčka. Rodina</p>

	<p>grófa Esterházyho je štvorčlenná: gróf, grófka, ich dve dcéry – dve kontesy. Schubert učí mladé grófkky Máriu a Karolínu hrať na klavíri. Pri svojom prvom pobyte na Slovensku spoznal raný romantizmus na slovenskom území. To však bola hudba sentimentálna, hudba maďarských a nemeckých šľachticov a meštiakov, hudba, ktorá bola skôr prekážkou v rozvoji obrodeneckých snáh o vytvorenie národnej hudby. Schubert na svojich prechádzkach malými Želiezovcami počul najmä maďarskú a rumunskú cigánsku hudbu.</p> <p>Okolo roku 1824 sa začína schubertovský kruh priateľov rozpadávať. Schubert trpí notorickou núdzou. S Esterházyovcami však stále udržuje kontakt. Pri druhej návšteve v Želiezovciach sa z oboch žiačok stali už mladé ženy. Nové stretnutie neostalo u Schuberta bez citového ohlasu. Šarmantný mladý muž intelektuálneho výzoru a mladšia Karolína Esterházyová si rozumeli aj pri štvorročnej hre na klavíri. Karolína raz o Želiezovciach napísala: „Ak v nebi nie je tak pekne ako v Želiezovciach, tak potom vôbec nechcem prísť do neba.“</p>
D	<p>Po strate priateľov sa u Franza Schuberta objavili duševné útrapy a depresie. Začal chorľavieť. V jeho duši a srdci sa usadilo sklamanie zo života, no i z umenia, a to podlomilo jeho životnú energiu. Všetka námaha získať oficiálne hudobné postavenie bola bezvýsledná. Schubert dožíva vo veľmi skromných materiálnych podmienkach, bez rodiny a s hrstkou priateľov. Hoci hudbymilovná Viedeň vďačne spievala jeho piesne alebo hrala jeho klavírne miniatúry, často nepoznala ani meno autora týchto diel.</p>
E	<p>Tento majster predstavuje umeleckú individualitu, ktorá vychádza nielen z klasicizmu, ale svoje korene hľadá predovšetkým v ľudovej hudbe. Stávalo sa, že za deň skomponoval i deväť piesní, no nikdy neupadol do dobového priemeru alebo klišé. Schubert bol aj neobyčajne plodným autorom komornej hudby. Vytvoril pätnásť sláčikových kvartet a dvadsaťjeden klavírnych sonát. Symfónií skomponoval osem. Pri ich tvorbe sa však Schubert nedokázal koncentrovať tak ako Beethoven, no napriek tomu sa jeho 4. symfónia C mol (Tragická), 5. symfónia B dur, 7. symfónia C dur (Veľká) a 8. symfónia H mol (Nedokončená) považujú za najkrajšie opusy predromantického obdobia.</p>

Text bol prevzatý z: Franz Schubert a Slovensko. In: Historická revue, 10/2007, s. 46 – 47.

ÚLOHY:

1. Prirad'te názvy k jednotlivým odsekom textu. Napíšte príslušné písmená (A, B, C, D, E) uvedené pred odsekmi textu do ľavého stĺpca tabuľky.

	Schubertova choroba
	Skladateľ viedenských hudobných spoločností a salónov
	Schubertov pobyt na Slovensku
	Tvorba Franza Schuberta
	Viedeň a jej okolie

5 bodov

2. Krátkymi jednoduchými vetami odpovedajte na otázky.

- Koľkokrát sa Schubert zdržal dlhšie na Slovensku?
- Akej práci sa venoval Schubert v Želiezovciach?
- Voči ktorej žene mal Schubert v Želiezovciach nežné city?
- Aké zdravotné problémy vyvolala u Schuberta strata priateľov?
- Aký bol Schubertov pracovný cieľ?

5 bodov

3. Zistite, ktoré vety/tvrdenia v tabuľke sú pravdivé a ktoré nie. Na správne miesto napíšte znamienko X.

Vety/tvrdenia	pravdivé	nepravdivé
Franz Schubert sa vo viedenských hudobných salónoch stretával aj so spisovateľmi Johannom Wolfgangom Goethem a Friedrichom Schillerom.		
Schuberta inšpirovali krásy prírody v okolí Viedne.		
V Želiezovciach bol Schubert ubytovaný v kaštieli.		
Obyvatelia Viedne nepoznali jeho piesne.		
Schubert bol mimoriadne plodným aj umelecky náročným skladateľom.		

5 bodov

4. Z nasledujúcich šiestich tvrdení sa tri tvrdenia v texte neobjavili. Tvrdenia, ktoré sa v texte neuvádzajú, označte v ľavom stĺpci tabuľky znamienkom X. Správne tvrdenia označte v ľavom stĺpci tabuľky znamienkom ✓

	Schubert bol známym skladateľom vo viedenských hudobných spoločnostiach a salónoch.
	Otec Franza Schuberta bol známym rakúskym hudobníkom.
	Schubert mal medzi priateľmi básnika, hudobníka aj maliara.
	Schubert mal priateľský vzťah so služobníctvom kaštieľa v Želiezovciach.
	Mária a Karolína, dcéry grófa Esterházyho, hrali štvorročnú hru na klavíri.
	Štyri symfonické skladby Franza Schuberta sa považujú za najkrajšie symfónie predromantického obdobia.

3 body

5. Spýtajte sa na podčiarknuté slová.

Vzor:

V tých časoch sa vo Viedni prelínalo veľa dobových vplyvov.

Koľko dobových vplyvov sa prelínalo v tých časoch vo Viedni? alebo Koľko dobových vplyvov? _____

a) Základňu hudobného umenia i tvorivej činnosti Franza Schuberta však tvorili hudobné salóny strednej vrstvy meštianstva a inteligencie.

---

b) Vášnivá láska k prírode ho hnala von z tmavých mestských ulíc Viedne do okolitej krajiny.

---

c) Schubert trpí notorickou núdzou.

---

3 body

6. Podčiarknuté výrazy vyjadrite inými slovami.

a) Schubert počas celého svojho krátkeho života neustále zápasil s finančnými problémami.

---

b) Schubertove prvé dojmy zo Slovenska priam prekypujú radosťou.

---

c) Stávalo sa, že za deň skomponoval i deväť piesní, no nikdy neupadol do dobového priemeru.

---

3 body	
--------	--

7. Nájdite v texte vhodné slová k nasledujúcim opisom:

- a) záujem ovplyvnený kladným citovým vzťahom (podstatné meno)
- b) v starogréckej mytológii každá z deviatich bohýň, ochrankyňa umení a vied;
v prenesenom význame osoba, obyčajne žena, inšpirujúca umelca (podstatné meno)
- c) majúci záľubu v hudbe (prídavné meno)

3 body	
--------	--

8. Nájdite v texte slová odvodené od nasledujúcich slov:

- a) hudba _____
- b) mesto _____
- c) víno _____
- d) vietor _____
- e) kľúč _____
- f) prať _____

3 body	
--------	--

Max. 30 bodov	
---------------	--

Dolgozatát beadta: ..... óra ..... perckor

A dolgozat írását *felügyelő tanár* aláírása: .....

A dolgozatot *értékelő tanár* aláírása: .....

A felüljavítást végző OKTV *bizottsági tag* aláírása:

1.).....

2.).....

A 2016/2017. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGALKOTÁSI FELADATLAP

Munkaidő: 180 perc

Elérhető pontszám: 70 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A szövegalkotási feladatok megoldásához íróeszközön kívül szöveggyűjtemény és egynyelvű szótár használható!

A szövegalkotási feladatlapot a versenybizottság értékeli központi javítási útmutató alapján

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....

Az iskola neve: .....

.....

Az iskola címe: ..... irsz. .... város

..... utca .....hsz.

Pótlapok száma: .....

Elért pontszám: .....

Erre az oldalra ne írjon!

1.

Láska k rodnému miestu

Básnik *Gregor Papuček* často vo svojich textoch využíva motívy viažuce sa k životu a národnostnému bytiu Slovákov v Maďarsku: slovenskí predkovia, láska k rodisku, krása slovenského jazyka a pod. V básni *Pod Pilíšom* vyjadruje autor svoje city k „svetu“ pod Pilíšom, kde sa nachádza aj jeho rodná dedina.

Prečítajte si nasledujúcu báseň a zamyslite sa nad tým, aké úprimné a hlboké city sú v nej vyjadrené. Súčasne považujte nad tým, čo pre vás znamená vaše rodné mesto/vaša rodná dedina.

Pod Pilíšom

Pod Pilíšom,
tam je môj svet!
Tam je môj rod
stáročia zasadený.

Ostrá skala,
strmé Brdo,
Kohútov vrch,
tmavé Zbojnícke skaly,

Pod Pilíšom
hrúd cudzích niet:
tam spí môj ded
aj praded – v čiernej zemi.

zdolať bralá,
biť sa tvrdo,
stíhať mračná
z nebies ma učievali.

Na Pilíši
topolie,
kamenné ruže,
štíhla oskoruša...

Pod Pilíšom
vánok svieži,
košaté hory,
žblnkajúci prameň...

V Petrohrade,
vo Varšave
o nich sníva
moja pilíšska duša.

Tam, v tých horách,
leží niekde,
čaká na mňa
aj môj náhrobný kameň.

(Pod Pilíšom – tam je náš svet. Literárna antológia pilíšskych slovenských autorov. Mlynky: Spoločnosť Fuhl Bt., 2008, s. 209.)

Vo svojej úvahe postupujte podľa nasledujúcich bodov:

1. príčiny citovej viazanosti básnika k Pilíšu
2. túžba po domove
3. tvrdosť a nežnosť pilíšskeho prostredia
4. ja a moje rodné mesto/moja rodná dedina

ŽÁNER ÚLOHY: ESEJ S ČRTAMI INTERPRETÁCIE

2.
Čo znamená pre mňa priateľstvo?

Prečítajte si nasledujúce myšlienky o priateľstve:

Dobry priateľ je to najlepšie, čo si môžeme želať. Dáva nám istotu, stojí pri nás v zlých časoch a často nás pozná lepšie, ako sa poznáme sami.

Aj napriek tomu, že dobré priateľstvo je nevyhnutnosťou, nie je ľahké ho nájsť. Ešte ťažšie je ho upevniť. No najnáročnejšie je udržať si ho čo najdlhšie aj napriek nezhodám, životným zmenám a novým priateľstvám.

Text bol prevzatý z: <http://www.cas.sk/clanok/265454/10-tipov-aby-vam-priatelstvo-vydrzalo-vecne-a-test-na-telo-ako-bonus/>

Pouvažujte nad tým, čo pre vás znamená priateľstvo, a napíšte na danú tému blogový záznam. Môžete (ale nemusíte) postupovať podľa nasledujúcich bodov:

1. Priateľstvo a kamarátstvo – je v tom rozdiel?
2. Čo vás spája s vašimi priateľmi a kamarátmi?
3. Ako si udržať priateľa? Ako byť dobrým priateľom?
4. Môže byť skutočné priateľstvo medzi chlapcom a dievčaťom?
5. Súhlasíte s prísloviem: „*Dobry priateľ nad zlato.*“?

Pozor!

Zachovajte anonymitu a svoje meno neuvádzajte

ŽÁNER: BLOGOVÝ ZÁZNAM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

